

Показник розповсюдження полум'я у системі національної стандартизації вимог пожежної безпеки

Козут С. Я.

Рудик Ю. І., к.т.н., доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Для того, щоб визначити категорію приміщення ми користуємося ДСТУ Б В.1.1-36-2016. Визначення категорії приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною безпекою [1]. Цей стандарт установлює порядок визначення категорій приміщень і будинків виробничого та складського призначення, лабораторій, а також зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою залежно від кількості й пожежовибухонебезпечних властивостей речовин і матеріалів, що в них знаходяться з урахуванням особливостей технологічних процесів виробництва та об'ємно-планувальних рішень. Цей стандарт не поширюється на будинки та приміщення, призначені для виробництва, зберігання і утилізації вибухових речовин і засобів підривань, а також зовнішні установки для виробництва вибухових речовин. Категорії відомчих приміщень та будинків за вибухопожежною та пожежною небезпекою визначається відповідно до цього стандарту, відомчих норм технологічного проектування або спеціальних переліків.

Категорії приміщень, будинків та зовнішніх установок, які визначені відповідно до стандарту [1], слід використовувати для встановлення нормативних вимог щодо забезпечення вибухопожежної та пожежної безпеки зазначених приміщень, будинків та зовнішніх установок стосовно планування і забудови, поверховості, площ, розташування приміщень, конструктивних рішень, інженерного устаткування та систем протипожежного захисту [2, 3].

За вибухопожежною та пожежною небезпекою приміщення та будинки характеризують за категоріями А, Б, В, Г та Д, а зовнішні установки – за категоріями Аз, Бз, Вз, Гз та Дз. Категорії приміщень за вибухопожежною та пожежною небезпекою визначають шляхом перевірки належності приміщень до категорій від найбільш вибухопожежонебезпечної категорії А до найменш небезпечної категорії Д.

Під час розрахунку значень критеріїв за вибухопожежною та пожежною небезпекою приміщень як розрахунковий слід вибирати найнесприятливіший варіант аварії або період нормальної роботи апаратів або технологічного устаткування, за якого у вибуху або горінні

бере участь найбільша кількість речовин або матеріалів, найнебезпечніших щодо наслідків такого вибуху або горіння.

Для того, щоб визначити до якої категорії будівля чи приміщення, або зовнішня установка належить, то нам потрібно знати властивості всіх категорій. Відповідно до цього встановлюються вимоги для дотримання допустимого рівня пожежної безпеки. За результатами експериментального дослідження властивостей будівельних матеріалів ми можемо зробити висновок про їх відповідність таким вимогам, на підставі застосувань двох документів ГОСТ 12.1.044-89 та ДСТУ Б В.2.7-70-98 (ГОСТ 30444-97) [4, 5]. Зокрема:

- РП-1 задовільняє категорії А через те, що критична поверхнева густина потоку менше $5,0 \text{ кВт/м}^2$.
- РП-2 задовільняє категорії А, Б через те, що критична поверхнева густина потоку від $5,0$ але менше $8,0 \text{ кВт/м}^2$.
- РП-3 задовільняє категорії Б, В через те, що критична поверхнева густина потоку від $8,0$ але менше $11,0 \text{ кВт/м}^2$.
- РП-4 задовільняє категорії Д, бо її не можна віднести до категорій А, Б, В, Г через те, що критична поверхнева густина потоку $11,0$ та більше кВт/м^2 .

Висновок. Розвиток нормативно-технічного регулювання у сфері безпеки на підставі гармонізації системи технічного регулювання в Україні з регламентами Європейського Союзу [6] приводить до необхідності удосконалення методичного і технічного забезпечення випробувально-дослідних установок виробничих та наукових лабораторій. на підставі цього буде досягатися відповідний рівень показників пожежної безпеки.

Література:

1. ДСТУ Б В.1.1-36-2016. Визначення категорії приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною безпекою.
2. Рудик Ю.І. Вимірювання експлуатаційних параметрів безпеки електроінсталяцій / Ю.І. Рудик // Вісник Національного технічного університету „ХПІ” Збірник наукових праць. Тематичний випуск: Нові рішення в сучасних технологіях. – Харків: НТУ „ХПІ”, 2010. – №46 – С.166-170.
3. Рудик Ю.І., Юзьків Т.Б., Юзьків Ю.Т. Визначення межі вогнестійкості ділянок електромереж / Ю.І. Рудик, Т.Б. Юзьків, Ю.Т. Юзьків // Пожежна безпека: Збірник наукових праць. – Львів: ЛДУ БЖД, 2012. – № 21. – С. 148-156.
4. ГОСТ 12.1.044-89. Пожаровзрывоопасность веществ и материалов. Номенклатура показателей и методы их определения.
5. ДСТУ Б В.2.7-70-98 (ГОСТ 30444-97). Будівельні матеріали. Метод випробування на розповсюдження полум'я.
6. Рудик Ю.І., Столярчук П.Г. Гармонізація з міжнародними стандартами нормативно-технічного регулювання вимог безпеки в Україні / Ю.І. Рудик, П.Г. Столярчук // Вісник національного університету „Львівська політехніка”. Автоматика, вимірювання та керування. – 2009. – № 639. – С. 196–202.